

ТАҚРИЗ

ба автореферати диссертатсияи **Каримзода Муҳаммад Лалмуҳаммад** дар мавзуи **“Ташаккул ва динамикаи тағйирёбии хусусиятҳои геоэкологии маҷрои болооби ҳавзаи дарёи Вахш дар шароити тағйирёбии иқлим ва афзоиши сарбории техногенӣ”** барои дарёфти дараҷаи илмии доктори фалсафа (PhD)-доктор аз рӯи ихтисоси 6D091100-Геоэкология ва идоракунии истифодабарии табиат (6D091102-Геоэкология (соҳаи илмҳои география)).

Мавзуи ташаккул ва динамикаи тағйирёбии хусусиятҳои геоэкологии маҷрои болооби ҳавзаи дарёи Вахш дар шароити тағйирёбии иқлим ва афзоиши сарбории техногенӣ, ки кори диссертатсионии мазкур онро пурра фаро гирифтааст, яке аз мавзӯҳои мубрам ба ҳисоб рафта, натиҷаҳои он метавонад дар ҳалли мушкилиҳои геоэкологии ҷойдошта саҳмгузор бошад.

Аз ин лиҳоз дар арзёбии ҳолати геоэкологии минтақа талаботи мақсаднок яъне омӯзиши мухтасари хавфҳои табиӣ ва техногенӣ инчунин таснифи онҳо бо мақсади нигоҳ доштани инфрасохторҳо ва аҳоли аз хатарҳо мавҷуд мебошад. Ин ҳама аз актуалӣ будани таҳқиқотҳои гузаронидашуда шаҳодат медиҳад.

Дараҷаи эътимоднокии натиҷаҳои кори илмии доктараб ин аз истифода намудани усулҳои таҳқиқот аз қабili таҳлили тирагии об ва ҳаҷми обовардҳои селии маҷрои болооби дарёи Вахш бо мақсади ҷорӣ намудани усули муосири пешгирии лойгуншавӣ асоснок карда шудааст.

Таҳияи харитаҳои муҳандисӣ-геологӣ ва геоэкологии маҷрои болооби ҳавзаи дарёи Вахш дар миқёсҳои гуногун имконияти таҳлили ҳолати кунунии фазои ҷуғрофӣ-геологии минтақа, омӯзиши мушкилоти геоэкологии ҷараёни болооби ҳавзаи дарёи Вахш ва муқовимати онҳо ба хавфҳои табиӣ ва геоэкологӣ ва таъсири ҷараёни техногенӣ, муқаррар намудани шароити геоэкологии минтақа ҳангоми ҷараёни техногенӣ, арзёбии ҳолати гидрологӣ ва хокҳои минтақа, муайян намудани суръат, миқёс ва оқибати шусташавии соҳилҳои дарёҳои ҳавза, таҳияи ҷораҳои ҳифзкуандаи табиӣ доир ба беҳбуд бахшидан ба фазои табиӣ минтақа.

Дараҷаи эътимоднокии кори диссертатсионӣ бо чопи мақолаҳо ва натиҷаҳои ба даст омада асоснок карда шудаанд.

Натиҷаҳои илмӣ-амалӣ, ки аз маълумотҳои корҳои саҳроӣ ва таҷрибавӣ бар меоянд, таҳлил, ҳулосаҳо ва тавсияҳо бо усулҳои таҳлилий, омӯрӣ ва математикӣ асоснок ва дақиқ карда шуда, эътимоднокии натиҷаҳоро таъмин мекунанд.

Мундариҷаи таҳқиқоти диссертатсионӣ ба бандҳои:

1.6. Бӯҳрони экологии глобалӣ ва минтақавӣ – тағйирёбии комплекси муҳити атроф мебошанд, ки боиси якбора бад шудани шароити зиндагӣ ва фаъолияти хоҷагидорӣ мегарданд. Оқибатҳои геоэкологии офатҳои табиӣ ва техногенӣ;

1.9. Баҳодиҳии ҳолат, тағйирот ва идоракунии ландшафтҳои муосир;

1.13. Динамика, механизм, омилҳо ва қонуниятҳои инкишофи равандҳои хатарноки табиӣ ва техникӣ-табиӣ, пешгӯии рушди онҳо, баҳодиҳии хатар ва хавфҳо, идоракунии хавфҳо, чораҳои пешгирикунанда оид ба коҳиш додани оқибатҳои равандҳои фалокатовар, ҳифзи муҳандисии ҳудудҳо, биноҳо ва иншоот;

1.17. Баҳодиҳии геоэкологии ҳудудҳо. Усулҳои муосири харитасозии геоэкологӣ, системаҳои иттилоотӣ дар геоэкология. Коркарди асосҳои илмӣ таҳсис ва назорати давлатии экологӣ мутобикат мекунад.

Пешниҳод: Тадбири созандаи геоэкологии тартибдодаи муаллиф имкон медиҳад, ки обанбор аз таҳшониҳои обовард ҳифз гардида, ҳаҷми тахминии сатҳи он нигоҳ дошта шавад. Ҳамин тавр, талафи ҳаҷми ғоиданок ба амал намеояд, ки ин эътимоднокии кори маҷмӯи обанборро умуман хеле зиёд менамояд. Оид ба ин масъала агар санади ҷорӣ таъсис дода мешуд, бисёр бо маврид мебуд.

Дар маҷмӯ автореферати диссертатсияи унвонҷӯ Каримзода Муҳаммад Лалмуҳаммад дар мавзуи “Ташаккул ва динамикаи тағйирёбии хусусиятҳои геоэкологии маҷроӣ болооби ҳавзаи дарёи Вахш дар шароити тағйирёбии иқлим ва афзоиши сарбории техногенӣ” барои дарёфти дараҷаи илмӣ

доктори фалсафа (PhD)-доктор аз рӯйи ихтисоси 6D091100-Геоэкология ва идоракунии истифодабарии табиат (6D091102-Геоэкология (соҳаи илмҳои география)) ба талаботи низомномаи Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷавобгӯ буда, муаллифи он сазовори дараҷаи илмӣ номзади илмҳои география мебошад.

Такриздиханда:

директори Институти масъалаҳои об,
гидроэнергетика ва экологияи АМИТ,
доктори илмҳои техникаӣ

Гулаҳмадзода А.А.

Имзои Гулаҳмадзода А.А.-ро тасдиқ мекунам:

Сардори шӯъбаи кадрҳо ва коргузори
Институти масъалаҳои об, гидроэнергетика
ва экологияи АМИТ

Адамкулова С.С.

Суроға: 734025 индекс, Ҷумҳурии Тоҷикистон

ш. Душанбе, кӯчаи Бофанда, 5/2

Тел.: (+992 37) 2-21-39-01

E-mail: info@imoge.tj

« 27 » февралӣ с.2026